

Warszawa, 28 listopada 2016 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka oraz ustawy o cudzoziemcach

(druk nr 332)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem uchwalonej przez Sejm w dniu 15 listopada 2016 r. ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka oraz ustawy o cudzoziemcach jest między innymi:

- przeniesienie uprawnień organu wydającego decyzję w przedmiocie przyznania świadczenia pieniężnego dla posiadacza Karty Polaka osiedlającego się w Polsce ze starosty na wojewodę, przy czym starosta będzie organem wypłacającym to świadczenie (art. 1 pkt 1 lit. a, art. 1 pkt 2),

- wykluczenie możliwości składania kolejnych wniosków przez osoby, które otrzymały świadczenia w maksymalnej wysokości 9 miesięcy oraz wykluczenie możliwości uzyskania świadczenia przez osoby, które korzystały z nich jako członkowie rodziny wnioskodawcy (art. 1 pkt 1 lit. b, art. 1 pkt 3),

- potrzeba utworzenia rejestru wniosków, decyzji i postanowień w sprawach o przyznanie świadczenia pieniężnego i włączenia go do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu co ma zapewnić ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych bieżącą informację o poziomie wykorzystywanych środków (art. 1 pkt 6, art. 2).

Zmiana art. 24c ust. 2–4 ustawy o Karcie Polaka zakłada, że w przypadku osiągnięcia pułapu 75% kwoty zaplanowanej na wypłatę świadczeń w danym roku, wnioski o przyznanie świadczenia będą nadal przyjmowane, jednak ich rozpatrzenie zostanie wstrzymane do czasu zabezpieczenia w ustawie budżetowej środków na ich wypłatę. Celem proponowanego rozwiązania jest zapewnienie możliwości wypłaty świadczenia wszystkim uprawnionym, bez uzależnienia możliwości realizacji zapisanego ustawowo uprawnienia od aktualnego poziomu

wykorzystania kwoty zaplanowanej na ten cel. Osoby, które złożą wniosek o przyznanie świadczenia pieniężnego w okresie, w którym będzie obowiązywać wstrzymanie rozpatrywania wniosków, będą mogły uzyskać świadczenie po zabezpieczeniu środków na ten cel, np. w kolejnym roku (art. 1 pkt 7).

Zmianie ulega delegacja dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wydania rozporządzenia dotyczącego spraw związanych z udzielaniem dotacji na pokrycie wypłaty świadczeń pieniężnych w art. 24d ustawy o Karcie Polaka poprzez doprecyzowanie, że ww. rozporządzenie będzie także określać szczegółowy tryb podziału rezerwy celowej na wypłatę świadczeń pieniężnych oraz przekazywania środków na pokrycie wydatków związanych z udzielaniem tych świadczeń (art. 1 pkt 8).

Ustawa zawiera przepis przejściowy, zgodnie z którym do składania wniosku o świadczenie pieniężne uprawnione będą osoby, które złożyły wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały od 1 stycznia 2017 r. (art. 3).

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. z wyjątkiem przepisów dotyczących włączenia do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu rejestru wniosków, decyzji i postanowień w sprawach o przyznanie świadczenia pieniężnego oraz zasad udostępniania danych zawartych w tym rejestrze, które mają wejść w życie 1 stycznia 2018 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona przez Sejm w dniu 15 listopada 2016 r. Projekt ustawy stanowił przedłożenie sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą (druk sejmowy nr 904). Prace nad ustawą prowadziły Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Komisja Łączności z Polakami za Granicą, które przedstawiły wspólne sprawozdanie (druk sejmowy nr 977). W toku prac nad ustawą Komisje wprowadziły do ustawy przepis pozwalający na udostępnianie danych zawartych w rejestrze organom administracji publicznej, sądom, prokuraturom, Policji, Straży Granicznej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, organom kontroli skarbowej, organom wywiadu skarbowego oraz organom informacji finansowej, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań (art. 1 pkt 6, art. 23 ust. 2d). W drugim czytaniu nie zgłoszono poprawek i przystąpiono niezwłocznie do trzeciego czytania. Sejm przyjął ustawę w brzmieniu zaproponowanym w druku 977.

III. Uwagi szczegółowe

1) Określenie „organ wywiadu skarbowego” użyte w dodawanym w ustawie o Karcie Polaka art. 23 ust. 2c nie funkcjonuje w systemie obowiązującego prawa.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, kontrola skarbową obejmuje przeprowadzanie czynności wywiadu skarbowego przez komórki organizacyjne wchodzące w skład jednostek organizacyjnych kontroli skarbowej, zwane „wywiadem skarbowym”, natomiast czynności, w tym zakresie przeprowadzają wyznaczeni do ich wykonywania pracownicy zatrudnieni w wywiadzie skarbowym, zwani „pracownikami wywiadu skarbowego”. W związku z tym, określenie jakim posługuje się w tym zakresie ustawa jest określeniem potocznym. Na podstawie art. 159 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej ustawa o kontroli skarbowej traci moc z dniem 1 marca 2017 r. niemniej, do tego czasu przepis art. 23 ust. 2c ustawy o Karcie Polaka nie może zawierać błędnego określenia organu.

Jednocześnie wskazać należy, że określone w przepisie organy uprawnione do uzyskania dostępu do danych takie jak Służba Celna, organy kontroli skarbowej oraz wywiad skarbowy będą funkcjonowały tylko do 28 lutego 2017 r. Z dniem 1 marca 2017 r. wchodzi w życie ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej, która przewiduje utworzenie Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) jako wyspecjalizowanej administracji rządowej wykonującej zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego Unii Europejskiej, a także zapewniającą obsługę i wsparcie podatnika i płatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych oraz obsługę i wsparcie przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków celnych. Zadania KAS będą wykonywane przez pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS oraz przez funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej.

Mając na uwadze powyższe należy wprowadzić korektę, która pozwoli na prawidłowe określenie adresata przepisu art. 23 ust. 2c ustawy o Karcie Polaka po wejściu w życie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Propozycja poprawek:

- w art. 1 w pkt 6, ust. 2c otrzymuje brzmienie:

„2c. Dane przechowywane w rejestrze, o którym mowa w ust. 2a, udostępnia się organom administracji publicznej, sądom, prokuraturom, Policji, Straży Granicznej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu oraz organom Krajowej Administracji Skarbowej, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań.”;

- po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:

„Art. 2a. Do dnia 28 lutego 2017 r. przez użyte w art. 23 ust. 2c ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, określenie „organy Krajowej Administracji Skarbowej” rozumie się Służbę Celną, organy kontroli skarbowej, wywiad skarbowy i organy informacji finansowej.”;

2) W art. 3 ustawy zawarto przepis przejściowy, który powinien znaleźć się co najmniej w przepisach poprzedniej nowelizacji tj. ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o zmianie ustawy o Karcie Polaka oraz niektórych innych ustaw, odnosi się bowiem generalnie do wprowadzanego tą nowelizacją świadczenia pieniężnego. Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy celem świadczenia jest pomoc posiadaczowi Karty Polaka, który złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały w początkowym okresie pobytu w Polsce a więc świadczenie jest przeznaczone tylko dla tych osób, które złożą ten wniosek od 1 stycznia 2017 r. Umieszczenie przepisu rozstrzygającego tę kwestię w przepisach przejściowych obecnej nowelizacji jest nieprawidłowe i nie ma poparcia w Zasadach Techniki Prawodawczej. Takie konstruowanie przepisów jest dla adresatów norm w nich wyrażonych zupełnie nieczytelne.

Ponieważ ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o zmianie ustawy o Karcie Polaka oraz niektórych innych ustaw już częściowo obowiązuje to przepis informujący, kto jest adresatem świadczenia pieniężnego należy zamieścić w ustawie o Karcie Polaka, aby w dniu 1 stycznia 2017 r. wszedł w życie razem z przepisami dotyczącymi tego świadczenia.

Propozycja poprawek:

- w art. 1 w pkt 8 na końcu kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) po art. 31 dodaje się art. 31a w brzmieniu:

„Art. 31a. Świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 8a, nie przysługuje osobie, która złożyła wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały przed dniem 1 stycznia 2017 r.”;

- skreśla się art. 3.

Aldona Figura

Starszy legislator